

Alflarsenitt - et nytt mineral

Av Knut Edvard Larsen

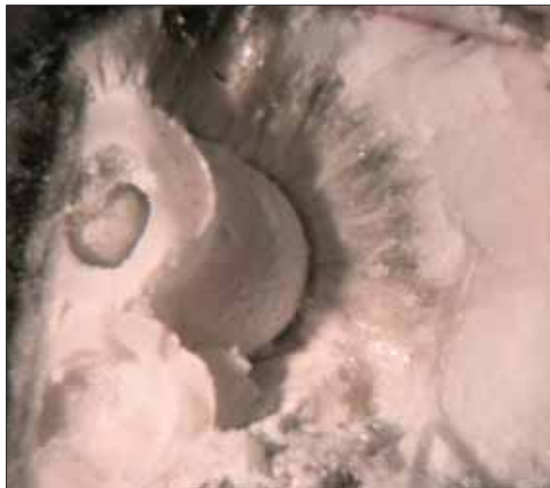
Listen over mineraler som er første-gangsbeskrevne fra Norge blir stadig lengere.

Alflarsenitt, et nytt berylliumsilikat i zeolittgruppen er blitt karakterisert og beskrevet av Raade et al (2009) fra en av syenitt-pegmatittgangene i Tuften larvikittbrudd i Tvedalen, Larvik, Vestfold. Mineraliet har kjemisk sammensetning nær $\text{NaCa}_2\text{Be}_3\text{Si}_4\text{O}_{13}(\text{OH})\cdot 2\text{H}_2\text{O}$, og ble funnet allerede i 1969 av seniorkurator emeritus Gunnar Raade.

Mineralet er oppkalt etter Alf Olav Larsen fra Stathelle i Bamble, for hans mange verdifulle og mangeårige bidrag til mineralogien i syenittpegmatittene i Larvik plutonkompleks. Han har bl.a vært med på å beskrive 6 nye mineraler (gadolinitt-(Ce), chiavennitt, tvedalitt, grenmaritt, heulanditt-Ba og eirikitt). Alf Olav er et velkjent navn for mange av STEINs lesere; foruten å være mangeårig leder i Telemark Geologiforening, har han gjennom årene bidratt her i STEIN med nærmere 60 artikler og småstykker. Han er også redaktør av den nye boka om Langesundsfjordmineralene (Se STEIN nr 3, 2010).

Alf Olav Larsen i sitt rette element på Låven, Langesundsfjorden. Foto: Knut Edvard Larsen.

Fargeløse, parallelt orienterte bladformede krystaller av alflarsenitt rundt en sfære av kalsitt i massiv kalsitt. Bildet er tatt før stoffen ble splittet opp for analyse. Bildebredde 5 mm. Foto: Roy Kristiansen.

Alflarsenitt må regnes som meget sjeldent. Det er kun funnet i en stuff, som opprinnelig målte 7x12 cm, før den ble delt. Det nye mineralet opptrer som fargeløse, bladaktige krystaller. Disse danner en inntil 1 mm bred, blek beige yttersone på sfærer (opptil 4 mm store) av kalsitt i massiv kalsitt. Det krystalliserer monoklint i krystallklassen $P2_1$, er gjennomsiktig til gjennomskinnelig med glassaktig glans. Det er sprøtt og har ujevnt brudd. Hardheten er anslått til ~4. Følgende assosierte mineraler er anført av Raade et al (2009): K-feltspat, analcim, zirkon, annitt, brun ægirin, "spreustein", magnetitt, fluoritt, pyroklor, pyritt og molybdenitt.

Referanser

Larsen, A. O. (ed.) (2010): The Langesundsfjord. History, geology, pegmatites, minerals. Bode Verlag GmbH, Tyskland. 240 s.

Raade, G., Grice, J.D., Cooper, M.A. (2009): Alflarsenite, a new beryllium-silicate zeolite from a syenitic pegmatite in the Larvik plutonic complex, Oslo Region, Norway. European Journal of Mineralogy, 21, 893-900.